

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 149.

CHICAGO, ILL., TOREK, 21. SEPTEMBRA — TUESDAY, SEPTEMBER, 21, 1924.

LETNIK XXXIII.

Izza kulis londonske konference.

(Izvirno poročilo za A. S. in Edinost.)
Poroča Rev. L. Kuhar.
(Konec.)

To je druga slika, ki so jo angleški in ameriški magnati imeli pred očmi: pošast železo-premogovnega trusta ob Renu pod kontrolo Francoske države. Po velikih stranpotih so vsilili svoje mnenje svojim političnim govornikom ter za enkrat preprečili največjo nevarnost v dokumentu ki nosi ime londonskega sporazuma. Francija bo izpustila iz rok bogate rudnike, Nemčija bo dobila nekaj posojila, da si opomore. Komaj so zadnje častitke slovojemajočih državnih iz zvenele že se je zopet oglašil gromki, preteči glas finančnih in industrijskih magnatov. Naslednji dan že je koncar angleškega eksčekerja opozoril železno in volneno industrijo na nevarnosti, ki ji ma pretijo iz novega razvoja internacijonalnih razmer, ter jih prosil naj bodo pripravljene sprejeti teški konkurenčni boj, ki jih čaka na svetovnem trgu proti nanovo zbujenim tekmovalcem.

Ta opomin je bil resno sprejet in bi se dal takole prevesti v razumljivi jezik. Pomoč, ki jo moramo dati Nemčiji, bo nam postala nevarna, ker naše industrije delajo pod manj ugodnimi pogoji nego nemške in treba bo misliti nato, da ohranimo našim pridelkom pot na tuje trge odprto in da lasten trg pred tujo cenejšo invazijo obvarujemo. S tem je dan silno razumljiv namig Nemčiji in Franciji, da bo Anglija segla po represalijah, v slučaju, da bi ti dve deželi sklenili trgovsko pogodbo, ki bi škodila angleški trgovini.

Iz Amerike pa nam pravijo novi kablogrami, da se finančni krogi že povprašujejo, če bodo sploh mogli dati Nemčiji obljubljenih 200.000.000 dolarjev dokler se francoski vojski nahajajo v Porurju.

Kakor vidimo, se bo gospodarska ofenziva proti francoskemu železnemu sindikatu in njegovim zelo podvzetnim imperialističnimi načrti nadaljevala v najbližnji bodočnosti in pričakovati moramo, da bodo angleški in ameriški industrijalisti in finančniki napeli vse sile, da preženejo Francijo popolnoma iz nemškega industrijskega ozemlja, predno da se izsilili od Nemčije preugodno trgovsko pogodbo. Delali bodo z različnimi sredstvi in na različnih poljih. Grozili bodo s tarifnimi represalijami, izvlekli iz svojih miznih dolžni list, kričali po razorožitvi in po povečanju zveze Narodov. Ako se jim posreči ofenziva proti Franciji in ko enkrat preprečijo načrte francoskega železnega sindikata s tem da zvežejo Franciji roke v zamotano mrežo mednarodnih arbitraž, potem bodo šli korak naprej in skušali Nemčiji "pomagati na noge" na tak način, da se bodo njihova posojila dobro rentirala, a da njih industrija ne bo po nemški konkurenci oškodovana.

To je ozadje londonske konference. To sta oni dve sliki ki sta bili postavljeni pred

zbrane državnike: Potreba nove organizacije evropskega gospodarstva, pomoč pohabljenem, da bodo mogli delati in da bodo zmožni kupovati, ali na kratko, vstvaritev normalnega gospodarskega trga. In druga slika se lepo sklada na to prvo. Gospodarski trg mora biti tako urejen, da bo plačeval visoke obresti upnikom in lahko kupoval blago, ki ga bosta ameriška in angleška industrija vrgli nanj. Amerika mora naloziti svoje nakopičeno zlato, ako se noče v njem zadušiti in Anglija mora najti ugodnega trga, da poživijo svojo industrijo in da da dela svojim brezposelnikom, trga rabi, kjer bo možnost konkurence znižana na najnižjo stopnjo.

Mi smo spočetka rekli, da akoravno nismo zelo naklonjeni vrjeti humanitarnim izjavam na oklepem zborovanja, vendar se veselimo, da je likvidacija vojne prešla v roke ljudem, ki govoriyo o interesu gospodarstva. Ob koncu ta izraz radosti ponovimo. Akoravno se za bankirji in industrijalci velikih držav — onih ki praktično svet vlada — akoravno se za njimi skrivajo sebični nameni in želje po dobičku in bogastvu, nič ne de, ububožana Evropa bo profitirala, ljudstvo se bo pomirilo, oprjelo se bo dela mesto da bi na kupu razvalin sanjalo o komunističnem izenačenju v sivi bodočnosti in z lačnimi želodci prepevalo nacionalistične himne. In kadar bo ljudstvo zopet delalo, posvetilo ves svoj čas in vse svoje sile delu, potem bo manj časa za notranjopolitične nemire, države se bodo okrepile, dobile zaupanje v sebe in potem lažje otresele razramen zlati križ, ki ga jim danes denarno in politično močnejše države nalagajo. Delo bo najprej armade razorožilo in narode drug drugemu približalo.

Morda nam bo dovoljeno dostaviti, da tega oživljenja osobito mi Slovanski narodi potrebujemo. Mi smo po vojnih katastrofah največ trpeli, zgubili docela vse kar v gospodarskem oziru imenujemo bogastvo in velik del našega slovanskega telesa je tudi pod udarci socialne revolucije popolnoma otopen. Mi rabimo miru okrog naših domov, ne zato, da bi se mogli na znotraj nadalje prepirati, ampak da sedemo k delu, zidamo železnice in pristanišča in da odpremo bogastva, ki jih še zakriva naša lepa zemlja ter da stopimo na svetoven trg kot kupci, ki kupujejo in obenem ponujajo v zameno svoje lastno blago. Ljubosumno straženje mej in dolge litanije vnanjopolitičnih in notranjih prepirov za ideologije in za principe prava so ne produktivne; zato se veselimo mi najbolj, da se je likvidacija vojne izročila v roke ljudi, ki jih anglo-saksoni imenujejo business men.

H koncu bi omenili še to, da v vsem kar smo navedli nismo

(Dalje na 4. strani.)

RAZNE VESTI.

— Prezident Coolidge je naročil mornariškemu tajniku Wilburu, naj določi posebni častniški odbor, ki ima nalogo preiskati potrebe ameriške vojne mornarice. Predsednik Coolidge polaga tudi velike važnosti kot obrambno sredstvo za državo, zračna letala.

— Washington. — Ko je tajnik Wilbur, ki se je nahajal na zapadni inspekcijski turi stopil v Washingtonu iz vlaka, so ga obstopili častniški poročevalci, katerim pa ni hotel podati nobenega poročila. Temu je za pripisovati, da je zapadno bojišče za Coolidgea neugodno.

— St. Louis, Mo. — Več oseb je bilo mrtvih in precejšno število ranjenih v Anna polis, Mo., kjer je divjal strašni tornado. Veliko je tudi materialne škode.

— Hot Springs, Ark. — Strašni tornado je obiskal tudi to mesto, ki je porušil episkopalno cerkev sv. Lukeža. Odnoslo je tudi streho East man hotela. Človeških žrtev ni bilo.

— Chicago, Ill. — Več sto potnikov naduljene električne železnice se je polastila panika, ko sta ob megli in hudem naluju trčila na postaji 51. ceste dva vlaka. Bilo je le par ranjenih, ki so pa zadobili takojšnje zdravniško pomoč.

— New York. — Mrs. Pauline Urdank v New Yorku je praznovala svoj 114. rojstni dan. Poročila se je ko je bila stara 16 let, imela je deset otrok. Njenin brat, ki še živi je star 100 let, njena mati je umrla v starosti 102 leti in oče pa ko je bil star 98 let.

— Geneva, Ill. — Helen May Martin, ki je popolnoma slepa in gluha, je nastopila v St. Charles višji šoli v Chicago, kot igralka glasovirja. Poleg igranja na glasovir, zna tudi izbornu kuhati in je večja strojepisja.

— New York. — Marljivi sluga. — Pred 12 leti je Howard Johnson, ki je danes star 27 let, stopil v službo k borznim spekulantom tvrčke Struthers & Hiscoe kot sluga. V tem času je pa tako napredoval, da je sedaj stopil k omenjeni družbi z \$82.000, kot delničar.

— Chicago, Ill. — Vse prizadevanje oblastem omejiti število smrtnih slučajev v Chicago in okolici je brezuspešno. Tako je že sedaj od začetka tega leta bilo 476 smrtnih slučajev. Pretečeno soboto so policajji in detektivji aretirali 500 avtomobilistov, ki so prehitro vozili, kar je vzrok tem nezgodam. — Adelaide Athletic Club je imel v poljski dvorani na Augusta cesti in Milwaukee ave. svojo plesno veselico. Suhaškim agentom je pa dišalo po "kicku," tako so preiskali pijačo in jo hoteli konfiscirati, poleg tega pa še aretirati dva natakarka, kar je pa bilo kakor ogle na ogenj, kajti krog 400 plesalcev, moških kakor tudi ženski spol so navalili na policaje z stolami in steklenicami. tako da je po bitki ostal na bojišču eden mrtev, več pa ranjenih. Aretiranih je bilo 15 oseb.

RUDNIŠKA NESREČA V SUBLET ZAHTEVALA SEDEM SLOVENSKIH ŽRTEV.

Vse skupaj je zahtevala eksplozija 39 delavskih življenj. — Nihče izmed zasutih ni ostal živ.

— Kemmerer, Wyo. — Kar smo pri zadnjem poročilu omenili, da je bilo v nesrečnem rudniku zaposlenih tudi več naših rojakov, se je dvom radi naših rojakov na veliko žalost uresničil in poročila naznanjajo, da je zgubilo baje 7 naših rojakov Slovencev življenje pri tej nesreči.

V Subletu, Wyoming je imela tudi K. S. K. Jednota svojo podružnico dr. Marija Zdravje Bolnikov štev. 94. Poročilo na gl. urad tajnika naznanja, da so mrtvi predsednik Mr. Joe Rakun, tajnik Mr. Ladislav Pagon in bivši večletni tajnik Mr. John Pagon. Imena drugih ponesrečenih naših rojakov nam še niso naznanjena.

Reševalno delo se ni dalo vršiti s hitrostjo. Rovi so zasuti na dolgih črtah in predno so premetali kamenje je vzelo precej časa reševalnim oddelkom.

Doslej ni še nobenega upanja, da bi ostal kak zasut rudar pri življenju. Nad 20 trunel so baje že pokopali. Nekaj so jih pokopale oblasti; druge so vzeli svoji na svoje domove in so jim priredili lastne pogrebe.

Prizori so med ponesrečenimi družinami nadvse žalostni. Po cestah hodijo objokane in obupane vdove — njih kril se drže nedoraščeni otroci, ki vred z materjo kličejo po očetu — a njega ni, ki jim je služil vsakdanjega kruha. Vzel jim ga je malomarni in kruti sistem današnjega požrešnega kapitalističnega gospodarskega reda.

Carjev bratranec "vladar" Rusije?

London. — Po poročilu iz Londona posnemamo, da je nadvojvoda Cyril, bratranec bivšega ruskega cara podpisal razglas, v kateremu se razglša, kot vladar vseh Rusov. Nadvojvoda objubljuje, da bo rešil ljudstvo komunističnega jarma in dovolil popolno versko svobodo. Nadvojvodov sin, ki je dopolnil sedmo leto, bi pa bil prestolonaslednik. — Gradovi, ki se zidajo v oblake so poceni.

Novo upanje morilca Granta.

Chicago, Ill. — Šestkrat že je bil določen dan, ki bi imel biti zadnji za morilca Granta, ki je obdolžen umora policaja. Šestkrat že je bil dan prestavljen, v temu času sc 19-letnemu morilcu osivel lasje — a sedaj je pa zažarelo novo upanje in njegovi lasje so začeli dobivati zopet barvo. Sedaj je dan 17. oktober, ki je bil določen za njegov usmrtenje. Prestavljen na 16. januarja. To zadnje podaljšanje pa bo prineslo dečku mesto smrti na vešalah — najbrže le dosmrtno ječo.

Pridobivajte A. S. in Ed. novih naročnikov!

Iz Jugoslavije.

HRVATSKI NAROD ZAUPA NOVI VLADI. — KORUPCIJA PAŠIČ-PRIBIČE-VIČEVEGA REŽIMA SEVEDNO BOLJ ODKRIVA. — RAZBOJNIŠKI NAPAD V JUŽNI SRBIJI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Hrvatski narod zaupa novi vladi.

Izpremembe v pokrajinski upravi na Hrvatskem je vzela vsa hrvatska javnost z velikim zadovoljstvom na znanje. Hrvatje so zadovoljni s tem prvim korakom nove vlade, ki je dokazala, da resno hoče popraviti velike krivice, ki so se dogajale pod prejšnjim režimom. Davidovičeva vlada si je na mah pridobila zaupanje vseh Hrvatov.

Korupcija se odkriva.

Radikali in Žerjavovi demokradi so za časa svoje vlade uvedli v politično službo pri nameščanju uradništva veliko zmešnjavo. Nova vlada, ki se v poslednjih dneh peča z namestitvijo okrajnih glavarjev, je ugotovila karakteristične slučaje v delu prejšnje vlade. Ugotovilo se je, da veliko število okrajnih glavarjev ni imelo nobene kvalifikacije. Po novem uradničkem zakonu so bili v činu "poslužiteljev" in arhivarjev. Vendar pa je prejšnji režim te ljudi uporabil tako, da jim je izročil izvrševanje dolžnosti okrajnega glavarja, ker so bili strankarski priganjaci in so služili korupciji. Nova vlada bo te ljudi postavila na ono mesto, na katero po izbora spadajo.

Razbojniški napad v Južni Srbiji.

Iz Belgrada poročajo, da so iz Pristina dospeli vesti, da so razbojniške čete napadle vas Veliko Dobrinje, ki je 5 km oddaljena od kraja, kjer je kralj prejšno noč na svojem potu v Peč prenočil.

Kolpa odnesla kočijaža in kočijo.

Iz neznanega vzroka je padel pri Sisku neki kočijaž z dvoupreženo kočijo v Kolpo. Rešitev je bila nemogoča in je voda odnesla vse skupaj.

Nesreča pri delu.

Pri razstreljevanju skalovja je 33-letnemu delavcu Jakobu Rebnu predčasno eksplozirala mina. Reben je dobil teške poškodbe na levi nogi in desni roki. Prepeljan je bil v bolnico, kjer imajo upanje, da okreva. Ponesrečenec je oženjen in ima dva nepreskrbljena otroka.

Slovenec pred zagrebškim divizijskim sodiščem.

Pred zagrebškim divizijskim sodiščem se je začela glavno razprava proti Avgustu Rumpel, naredniku, ki je 20. marca t. l. umoril in oropal zagrebškega branjevca Dragutina Keljkoviča. Rumpel, ki je Slovenec, je svoje prejšnje izpovedbe prekladal čes, da jih je podal prisiljen, ker so ga pretepali. Sedaj pripoveduje dogodek tako, kakor da je Keljkoviča ubil v silobranu. — Poznejše poročilo pravi, da mu izgovor ni pomagal in da je bil obsojen na smrt.

Razne tatvine in sleparije. Rudar, ruski emigrant A.

leksander Čeprakov pri rudokopu v Črni pri Prevaljah je napravil v trgovini Alojzija Pečeta na blagu 434 Din dolga in je neznano kam pobegnil. Pred odhodom si je izposodil še tudi od svojega tovariša 100 Din. — Brezposelni delavec France Keržmanec doma iz Glinc je ukradel trgovcu Ant. Kriegerju v Krškem obleko in nekaj perila. Od nekega nabiralca za nove zvonove, s katerim se je sestel tudi v Kriegerjevi gostilni pa je izvabil manjšo svoto denarja in je pobegnil. — V Cerkovcu je bilo vlomljeno pri posestniku Martinu Štramerju in ukradeno za okrog 2000 Din obleke. Več tat ni mogel odnesti, ker je bil brzokotne prepreden. — V Bohovi je bilo ukradeno posestniku Štefanu Watzu črno pleskano kolo in pa nekaj obleke in perila v skupni vrednosti okrog 3000 Din. — V Višnjji gori je bilo vlomljeno v trgovino Neže Perko. Tat je odnesel precejšnjo zalogo raznih cigaret, cigare in tobaka, nekaj perila, globina in podobnih stvari in je pobegnil. Napravil je okrog 4000 Din škode. — Pri Sv. Jerti je bilo vlomljeno pri posestniku Florjanu Žužej. Tat je odnesel nekaj obleke in perila, klobuk in pa več kg razne moke in nekaj drugih živil.

Cerkvena tatvina.

Iz Ljubljane poročajo, da je bilo iz cerkve sv. Petra ukradeno žametasto zagrinjalo iz pliša. Nesramni tat se je predrznul pred glavni altar in s silo strgal zagrinjalo.

Ponesrečeni delavci.

V papirnici v Vevčah se je poškodoval delavec Alojzij Jazbinšek. Dobil je pri dviganju zaboja take notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. — V strojnih tovarnih (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večraj sledeče:

Skupno s poštino:		
500 — Din	\$ 7.55
1.000 — Din	\$ 14.75
2.500 — Din	\$ 36.75
5.000 — Din	\$ 73.00
10.000 — Din	\$ 145.00
100 — Lir	\$ 5.75
200 — Lir	\$ 9.95
500 — Lir	\$ 24.00
1.000 — Lir	\$ 46.75

Pri pošiljstvih nad 10.000 Din. i nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljate na kažejo po cenah onega dne, ko ma sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljate naslovite na—SLOVENSKO BANKO ZAKRAJŠEK & CEŠAREK 70-9th AVE., NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America.
Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year\$4.00
"	For United States per half year\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year\$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879."

Industrijska bodočnost Amerike.

Industrija je dandanes glavno sredstvo, s katero si narodi pridobivajo. Produkcijski, ki donšajo državam dobicek in država brez industrije je nič. Taka država navadno nima dela niti za svoje ljudi in zunanji tudi ne silijo v njo — je takorekoč mrtva.

Združene države so danes najbolj industrijsko razvita dežela. Delavske razmere, dasi niso na dobri stopnji so pa še vedno na boljši stopnji, kakor bodisi kjerkoli v kaki drugi državi. Toda tudi Združenim državam se ne obeta vedno dobra industrijska doba. Iz česa je to sklepati! Iz teh le razlogov:

Med zaveznicami in Nemčijo je po dolgem cincanju prišlo do sporazuma. Nemčija je predloge sprejela, podpisala pogodbo — toda izvršila jo še ni. Ako bo hotela pogodbo izvršiti bo morala izvojevati veliko industrijsko borbo na svetovnem trgu. Ako jo zavezniški pred vsem Amerika ne bo pustila, bo Nemčija enostavno nezmožna svojih obljub izvršiti, kajti ona zamore izvršiti svoje dane obljube edino potom industrije, katera pa mora imeti prosto pot na svetovni trg. Nemčija bo morala silno producirati, ako bo hotela prihodnjih 25. let redno le obresti plačevati. Kje je še glavni kapital. Tako težko breme ima torej Nemčija, katera zamore do rešitve edino potom industrijskih produktov.

Kaj pa to pomeni za Združene države in druge industrijske države? Za te pomeni, da bodo morali na trgu kolikor toliko odstopiti Nemčiji in ji dati priliko do zaslužka, da bo v stanu izvrševati ji naložene naloge. Torej pomeni manj industrijskega pokreta v teh državah. Z ozirom na to moremo pričakovati tudi delnega zastaja v ameriški industriji v bližnji bodočnosti.

Pred vsem se pa že namiguje, da zna nastati prava denarna in industrijska kriza v Združenih državah, ako ne izidejo jesenske volitve v prilogo onih, ki so gospodari denarne mošnje v Združenih državah. To je razumljivo, ako le delno pomislimo na podane okoliščine, radi katerih bo tudi naša industrija prisiljena zastati.

Stevilke govore...

Glasom navedene statistike se nahaja v Združenih državah nad 200,000 tisoč odraščanih oseb v ječah.

Roparji in tatovi so tekom lanskega leta pokradili: \$3,500,000.000.00 denarja. Za zasledovanje in prehranjenje raznih roparjev in tatov, ter paznikov, ki jih čuvajo po zaporih, pa se je potrošilo lansko leto okoli \$3,000,000.00. Preračunano je tudi, da ako bi ti ljudje, ki se nahajajo v ječah delali, bi producirali letno več kot za \$1,500,000.000.00. V zadnjih desetih letih so se

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Z volkuljo Sivko pa ni šlo tako. Ko je čutila, da se ji profesor bliža, se je umaknila na ležišče iz vej, ki so ji ga bili napravili v kletki, da počiva na njem. Wildski nagon jo je bil naučil, da je človek njen največji sovražnik.

Vendar se ta človek na pram njej ni sovražno obnašal. Stori ji ni ničesar hudega in Kazan se ga prav nič ni bal. Tako se je njena bojazen kmalu spremenila v radovednost in človek jo je začel mikati. Slednjic je začela dvigati glavo iz vejevja in vonjati proti Weymanu, ko je ta stal pred kletko in skušal z

dobrimi besedami in gledanjem pridobiti Kazana.

Vendar je volkulja odklajnala vsako hrano. Zastonj ji je Weyman polagal najboljše in najmasnejše kose jelena ali severnega jelena. Pet, šest, sedem dni je preteklo in niti grizljaja ni vzela k sebi. Na ta način je postajala vedno bolj suha in že so se ji kazala rebra.

"Žival bo crknila," je dejal Henri Loti svojemu tovarišu sedmi večer. Ražji bo poginila od glada, kot da začne jesti. Da živi, rabi gozd, divji plen in toplo kri. Ima že dve ali tri leta. Prestara je, da bi se da-

zločini skoro podvojili, tako pripovedujejo proučevalci kriminalogije.

Kam bo dežela prišla, ako bo šlo tako naprej, tako se vprašujejo resno vzgojevalni faktorji v deželi. Kriminalstvo narašča, ropi in tatvine se izvršujejo pri bellem dnevu in vse izgleda, da ljudje nimajo nobene vesti več, kradejo in morijo, samo da pridejo do cilja, kakor navadne zveri. To je žalostno, kar dokazujejo navedene številke.

Prosveta bo menda gotovo k temu naredila komentar in pribila, da je krivo k temu kršćanstvo, ako tudi kršćanstvo uči človeka dostojnega in poštenega življenja. Mi na vsako tako obrepanje že naprej povejmo, da krivda tega leži v brezverstvu, ki zamuje Boga, a na mesto njega časti samo materijo in radi nje vrši najbolj ostudne brezmejne zločine.

Cleveland, O.

Danes tukaj, jutri tam, drugi kraji, druga mesta, če mi vseh ni pa drugam, kamor me popelje cesta. Tako pesnik. Te besede se vresničujejo nad menoj. Ni še 8 dni, ko sva bila z Majkom Zeleznikarjem v Elmhurstu in obiskala par dobrih slovenskih družin, danes sem pa že 13 dni v Clevelandu. Ne vem, zakaj mi to mesto tako dopade, menda zato, ker sem bil tu v službi 20 mesecev in se mi je predobro godilo.

3. septembra zvečer sem dospel na glavni kolodvor in ko sem čakal na cestno karo, sem premišljeval, kam naj jo mahnem. Najbolj pametno se mi je zdelo, da poiščem mojega dobrega prijatelja J. W. Sicer stanuje daleč od slovenske naselbine, a vendar se kljub temu dobro počuti. Družina šteje 3 osebe: mama, ata in Albina. Zaveselili so se me in pozno v noč smo se razgovarjali. Albina nam je zaigrala več maršov in pokazala umetnost na drugih instrumentih in tako je bilo zelo prijetno cel večer. V obližju je krasna prenovljena angleška cerkev sv. Tomaža Akvinskega. Zjutraj smo šli vsi štirje v cerkev. Jaz sem bral mašo v kapelici Matere Božje. Kakor drugod tako tudi pri tej cerkvi ni navadno ob delavnih maša v cerkvi, ampak v kapeli, ki je pa zelo prostorna in lepa. Drugi dan sem obiskal mojega prijatelja Johna Lundra, katerega v že poznate iz mojih dopisov v Ave Mariji. Takoj sva se zmenila, da bova obiskala sčasoma vse naše dobre slovenske prijatelje.

Mahnil sem tudi proti Newburgu in pogledal novo spodnjo cerkev, katero so blagoslovili 10. avgusta. Nekaj spodnjih cerkva ali kapel sem že videl, a izmed vseh teh je ta najlepša.

Kar je notri, je vse novo. Zlasti razni svetniški kipi so lepi in obrabi umetniški. Simčič je tudi jako vesel, ker ima sedaj nove orglje. Klopilo so ravno od tiste kompanije kot v Leadville in stanejo

la udomačiti.

Po teh besedah je šel mirno spat in pustil Weymana zelo razburjenega. Ta se oni večer še dolgo ni vlegel k počitku. Najprej je napisal dolgo pismo mladi gurl z nežnim obrazom v North-Battleford. Nato pa je ugasnil luč in sanjal z odprtimi očmi pri rdeči svetlobi peči.

Gledal je svojo nevesto in čul njene besede.

Naenkrat pa je vstal in tiho odprl vrata kočice. Nehote so se mu oči obrnile proti oni strani neba, kjer je North-Battleford. Na nebu je žarelo nebroj zvezd in v njih sijaju je videl kletko, v kateri sta bila zaprta Kazan in volkulja Sivka.

Poslušal je. Čul je šum. Bila je volkulja Sivka, ki je grizala delba svoje ječe. Malo poz-

neje je začul prikrito cvilenje, skoraj vzdih. Bil je Kazan, ki je objokaval izgubljeno svobodo.

Ob steni kočice je slonela sekira. Weyman jo je prijel in se nemo nasmejaj. Mislil je na drugo dušo, ki je tisoč milj daleč proč gledala nanj v tem trenutku in odobravala njegov korak.

Stopil je h kletki in dvignil sekuro. Ducat dobrih udarcev in dve smrekovi debli sta se udali. Nato se je umaknil.

Volkulja Sivka je prišla prva k odprtini in v zvezdnem svitu je šinila ven kot senca. Toda takoj ni zbežala. Na jasi, na kateri je stala kočica, je počakala Kazana. Ta je prišel takoj k njej in za trenutek sta stala nepremično na mestu, malo začudena. Slednjic sta se oddaljila in

Babilonski kralj je odpeljal Izraelce v sužnjost. Ka-

kor je navada na tem svetu sploh, da ima vsakdo mladega in zalega človeka rad, tako je tudi kralj izbral izmed judovskih mladeničev najlepše in ukazal oskrbniku, da naj natančno pazi na nje in jim daje hrano od kraljeve mize. Trije mladeniči so pa rekli, da ne bodo uživali kraljeve jedi, pač pa naj jim da oskrbnik fižola in druga navadna rastlinska jedila. Ko je kralj prišel nekoč pogledat te izbrane mladeniče, se je začudil, da so ti trije bili tako lepo rdeči in rejeni, a oni, ki so uživali gosposko jed, ble-di in brezkrvne obraza. Tako vidite, da navadna domača jedila kot je mleko, fižol naredi mladega človeka krepkega in močnega.

Kar sem preje povedal, je vzrok, da imam jaz rad otroke in najbolj sem vesel, če pridem v družino, kjer je mnogo teh malih. Take družine so poštene, živijo po božjih in naravnih postavah. Seveda so izjeme tudi, da Bog da eni družini le enega ali dva malčka, dasiravno je družina dobra in krščanska. Moderni, novodobni zakon se pa ne mara ubijati s številnimi otroci, ker zakonci hočejo uživati nasladnosti tega sveta brez skrbi in trpljenja. Ako bi se ljudje nazaj povrnili k Bogu in živeli po njegovih postavah, bi ne bilo toliko ločitev zakonov, ne toliko sirotnih otrok, bolnišnice bi se spraznilo in ječe bi samevale. Po mojih mislih je ravno novodobni zakon kriv tudi mnogo gorja.

Bil sem tudi pri Fathru Omanu. Gospod so mi pravili, da bi lahko še bolj napredovali glede zidanja nove cerkve, ako bi ne bilo toliko faranov brez dela. Kakor sem čul tudi drugod, je na tisoče naših dobrih rojakov v Clevelandu brez dela. Tolažijo se da bo po volitvah boljše.

V nedeljo sem obiskal Fr. Mivška, ki mi je pomagal pri-ti v Ameriko. Njegovemu sinčku sem že večkrat rekel, da bo on moj šofer. Henry je bil vsakokrat vesel, a v nedeljo me je kar poslušal, ko sem mu pravil, da ne bo samo moj šofer, ampak, da bo postal še gospod in sčasom še kaj več.

Bil sem tudi pri rojaku Ivančiču, ki je sedaj blagajnik cerkve v Collinwoodu.

Zvečer smo pa bili na krstiji. Zadrno nedeljo avgusta na krstiji rojaka Joa Remetza in sedaj pa zopet pri dobrem Dom. Blatniku.

Tu sem nalezl na mnogo znancev in prijateljev. Dobro nam je bilo, saj je bilo vsega zadosti jedil, zabave in veselja. Prijetno je biti med takimi dobrimi ljudmi, ki so prijazni, dobrosrčni in nad vse postrežljivi.

V nedeljo smo se peljali tudi v Bedford. Lepo je tam. Pred leti je bilo še malo hiš, a danes je ondi že toliko Slovencev in Čehov, da bi bilo vredno ustanoviti novo faro. Pa kako lepe hiše, zraven pa krasni nasadi in vrtovi. Obiskali smo Baznikovo družino in povpraševali Mrs. Baznik, kako je kaj v starem kraju.

volkulja je tiščala svojo ramo ob Kazanov bok.

"Oba skupaj . . ." je zamrmral Weyman. "Združena za vedno, do smrti . . ."

XIV. Rdeča smrt.

Kazan in volkulja Sivka sta hitela dolgo v smeri proti severu in prišla v pokrajino, imenovano Fond-du-Lac. (Francoski izraz v angleškem besedilu.)

Tu sta se nahajala, ko je Jacques, sel velike družbe "Hudson's Bay Company" prinesel v naselbino te dežele prva natančnejša poročila o strašni bolezni, o epidemiji koz, ki je razsajala po Wildu.

Ze več tednov so prihajale nedoločne vesti od vseh krajev. Nato so pa prihajale vedno pogostejše novice od vzhoda, juga in zapada, da je "Rdeča groza" (The Red Ter-

Ona je bila namreč ravno pred ta dan prišla iz starega kraja. Povedala nam je, da je še dosti dobro po onih krajih, kjer je ona bivala.

Po nedelji sem pa Dr. Mal-lyjev pacient. Dobro veste, da človek ne more biti brez zob, ne more ne govoriti in ne jesti. Moda v Ameriki pa je, da škrbast človek nima ravno tako nobene veljave, kakor oni, ki ne zna angleško. Če kdo hoče priti do veljave, si mora poskrbeti zobe in pa priučiti se angleškega jezika. Tako pa jaz edini ne maram delati izjeme . . .

Rev. John Miklavčič.

Chicago, Ill.

Iz urada Društva Sv. Ivana Krstitelja, šte. 13. Družbe Sv. Družine.

Dragi mi sobratje! Naznam vam, da se vršil zelo važna seja 28 dneva septembra toje prihodno nedelo. Lejko vam povem, da bo vam v žau čiju zamidite. Tou pa za tou kasma si mij tu okoli od-borniki v zeli malu časa in smu šli vo na — lovimo, pa smo zgrabili tri ofce, štere bomu pa dali speči in bo v sa-ki sobrat mou priliko se zma-stiti prihnej in nadele sije tudi nekaj zmislo ktomi naš dobru znani Martin Foys in John Horvath in Stefan Žap-čič, da su nam ktomi coj na pravili nekaj dobruga za pod jezik, da se nam ne bi grla za sušila, pri toj seji Zato me meli preci za opraviti.

Zatou pa dragi mi sobratje, jaz bi želo, da se te seje vsa-ki vdeleži. Moja želja je tak-ša, ka čí nas je sto 100. član-of, jaz ji želen 99. na toj se-ji in bi šče tistomi bilou žau, čij samu eden ostau ot stoti-ne. Zday pa dragi mi sobrat-je prosim vas nepozabite po-vedati to onim šteri nemajo etí naši dobru cajting, kak ti A. S. Edinost. štere bi mogle biti v sa-koj prekmurski hiši. Vsaka poštena prekmurska famillja bi nej smela biti brezi tega li-sta. Zday pa nepozabite na prihodnu seuju štera se vsrij v nedelo ob pol dvej ostru v navadni prostori. Cerkvu sv. Štefana Lincoln 22 Place. Še enkrat vas opominam na do-bru pečenko. Ne pozabite! Zato, de ne vam v žau. Poz-dravlam vse čitateljce po sve-to A. S. in Edinost. Brati Slo-venci pristopajte k Družbi Sv. Družine!

Andrew Glavach, podpred.

Oster protest katolikov prot Herriotu.

Herriot ministrski predsedi-nik Francije, hoče pretrgati vse zveze z Vatikanom. Na-črt francoske vlade je, da se odpokliče iz Vatikana franco-ski poslanik. Člani katoliškega kongresa v Alzaciji, ki so se sestali v Colmar pod predsedi-nikom Mgr. Rucha, so ostro protestirali proti delovanju vlade, ki namerava vzeti vst-šolsko izobrazbo iz rok du-hovnikov.

ror) divjala po celem ozem-lju. In kot drhtenje strahu, kot mogočen vihar, je zavelo do zadnjih civiliziranih po-krajin na najbolj oddaljenem severu Velike bele pustinje.

Pred devetnajstimi leti so se bile razširjale enake novi-ce in "Rdeča groza" je sledi-la. Prebivalci Wilda so se je spominjali s strahom, kajti ti-soči grobov brez križev, kate-ri-m so se umikali kot drugi, so bili raztreseni od Jamesove-ga zaliva do jezera Athaba-sca, in kazali pot strašne ši-be.

Kazan in volkulja Sivka sta pogosto na svojih potovanjih srečavala te male grobne ku-pu in skrivnosten nagon, ki je prekašal človeški razum, ji-ma je dejal brez pomoči vsa-kega drugega čuta, da je v njih smrt. Morda sta tudi, predvsem volkulja Sivka, ki je radi svoje slepote bila še bolj dovtetna za izpuhteva-nje zraka in zemlje, narav-nost doznavala, kar oči niso mogle videti.

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENSKI KOLEDAR.

16. po bink. — Jezus ozdravi vodeničnega L. 14.
28 Nedelja — Venceslav, muč.
29 Ponedeljek — Mihael nadangelj.
30 Torek — Hijeronim, duh., cerkev, uč.
1 Sreda — Remigij, škof.
2 Četrtek — Angelji Varuh.

5. DELA PRIJATELJEVA. (Dalje.)

2. Drugi ugovarjajo: čudeži Jezusovi se niso zgodili; evangelistje so se motili v tem, kar so zapisali; oni niso bili zmorni in sposobni vse prav zapisati. Toda vprašamo: "Ali je treba zato, da vidim človeka, ki je bil sleporojen, ki pa naenkrat izpregleda; da vidim mrtveca vstati iz groba živlega; da vidim, kako je Jezus nasitil toliko tisoč ljudi z nekaterimi kruhi; kako je z jedno besedo ozdravil bolnike, ali je v to treba posebnih zmožnosti? Ali apostoli niso bili v stanu, vse to spoznati in spričati? Pa ne le apostoli in učenci so videli vse to; vse to se je godilo očito pred vsem ljudstvom. Ali bi jih ne bili ljudje zaničevali ko bi bili pripovedovali o čudežih, katerih nihče ni videl, dasi so se, kakor so rekli, očitno godili?"

3. Tretji zopet pravijo da ni vse čudež, kar se nam zdi čudovito. "Kadar se bveda izpopolnila, znanosti razširile," tako modrujejo "izgubili bodo tudi čudeži vso svojo veljavo. Veda jih bo potem naravnim putem razložila." Toda ta objubljeni čas lahko brez skrbi pričakujemo, ne da bi se bali za čudeže. Naj doseže veda še toliko stopinjo, naj se znanost še tako razširi, tudi najmenitnejši učenjak ne bo nikdar z eno besedo obudil mrliča, ali s praznim ničem koga nasitil, ali boleznijo ozdravil z eno besedo. Postavljene so človeškemu znanju in človeški moči meje, katere more prekoračiti edino le Bog. Četudi ne poznamo popolnoma naravnih zakonov, toliko vemo za gotovo, da tako daleč nikdar ne bodo segali.

Na druge ugovore, s katerimi so brezverci napadali čudeže Jezusove, nam tu ni tre-

ba odgovarjati. Sam jih bo lahko zavrnil, kdor je pazljivo čital prestopače.

Neovrženo je: Jezus je delal čudeže in s temi se je razodel Boga. Zato je tudi svet vpognil pred njim svoja kolena, zato je razbil svoje malike in se vdal njegovemu nauku. Trije rimski cesarji: Tiberij, Aleksander Sever in Hadrijan so celo hoteli Jezusa prišteti med svoje bogove (malike), ko so čuli o njegovih čudežih. Še celo Mohamedanci častijo Jezusa kot čudodelnika. "Kristus je delal čudeže," pravi učeni o. Knabenbauer S. J., "ali pa jih ni delal. Če je delal čudeže, so ga po pravici imeli za Mesijo in ohranili vsako njegovo besedo in delo globoko v spominu. Apostoli in njih nasledniki so gotovo strogo pazili, da se ustno izročilo ni pokvarilo. Če pa Kristus ni storil nikakoršnih čudežev, kako — vprašamo — so mogli ljudje o njih govoriti, kako je mogel kdo o njih pisati, ne da bi mu drugi ugovarjali? Porečes morda s Straussom: Judje so na podlagi sv. pisma starega zakona pričakovali da bo Mesija delal čudeže. Jezusa Kristusa pa so imeli za Mesijo, zatorej so si lahko vtepli v glavo, da jih je res storil. No, v tem slučaju bi bili Judje res pravi bedaki, da so imeli Jezusa za Mesijo, če res ni storil tega, kar so od njega pričakovali, temveč jih je le prevaril."

Toliko o čudežih Jezusovih. Če je sploh kaj dokazano v zgodovini človeštva, so dokazani Jezusovi čudeži. Oni so nam žive priče, da je Jezus pravi Bog, da je nam označeval božjo vero!

A Jezus ni delil samo čudežev in ni samo po njih pokazal, da je pravi Bog, marveč je to potrdil tudi s svojimi prerokovanji. Napovedal je namreč ljudem take prihodnje reči, ki so bile popolnoma odvisne od proste volje človekove; napovedal je take dogodke v naravi, ki so se lahko zgodili, kateri so pa tudi ravno tako lahko izostali in na katere nihče ni mogel naravnim putem sklepati, ker so bili znani jedino le Bogu.

Takih reči je Jezus mnogo napovedal. Prerokoval je svojo lastno usodo, pa tudi usodo svojega kraljestva na zemlji. Z določnimi besedami je napovedal, da ga bo Judež izdal, da ga bo Peter za-

tajil, da ga bodo vsi učenci zapustili. Kako natančno je popisal svoje trpljenje in svojo smrt (Mat. 16, 21.; 20, 18, 19.), svoje vstajenje (Mat. 12, 39, 40). Zlasti pomenljivo je njegovo prerokovanje o usodi njegovega kraljestva na zemlji, o usodi mesta Jeruzalemskega in o usodi Judov.

"Prejeli boste moč sv. Duha, ki bo prišel na vas in vi boste moje priče v Jeruzalemu in v vsi Judeji in Samariji in do konca sveta" je rekel apostolom. (Ap. dej. 1, 8.) Kdo bi bil tedaj mislil, da se bodo te besede tako kmalu vresničile, da bo 12 ubogih in neučenihih mož oznanjevalo njegov nauk po vsem svetu? Kdo je mogel toliko dejanj, tolikega uspeha pričakovati, ko je videl strahopetne, nevedne učence? In vendar je Gospod to napovedal in to v trenutku, ko jih je same pustil na svetu. In kako sijajno se je prerokovanje vresničilo!

O mestu jeruzalemskemu je napovedal, da bo razdejano s templom vred, da ne bo ostal kamen na kamnu. In vse se je do počitnice vresničilo. Kdor bere prerokovanje Jezusovo in zgodbo judovskega zgodovinskega Jožefa Flavija, ki natanko opisuje razdejavanje mesta, meni, da bere eno in isto poročilo. Tako natančno se je vresničilo Gospodovo prerokovanje. Od onega časa pa do danes blodi Judje po svetu kot žive priče božanstva Jezusovega, brez templja, brez altarja, brez daritve. Edini tempel, v katerem so po božji naredbi smeli darovati svoje daritve, je razdejan. Judje imajo le še shodnice (sinagoge), v katerih le molijo, a darovati ne morejo. Vkljub velikemu bogastvu se jim ni posrečilo do danes, da bi si sezidali nov tempel, h kateremu so prej morali nekaterikrat na leto romati.

TEMNI OBLAKI SE ZBIRAJO NAD EVROPO.

Bo li spremenila položaj krava revolucija, ki jo dikтира komunizem, — ali panslavistična ideja, ki bi mirnim putem združila 150 milijonov Slovanov v eno velesilo?

Temni oblaki se zbirajo nad Evropo, tako je dejal neki ugledni politikar Francije, ko se je vrnil z osem mesečnega potovanja po Balkanu in bližnjem vshodu.

Središče nevihte moderne evropske zgodovine ni bilo na zapadu. Vse nadloge so imele svoja gnezda vedno le na vshodu.

Državniki zbrani v Ženevi razpravljajo o razoroženju in arbitracijskem vprašanju. Glede slednjega so si v zmoti, ako se ne zavedajo velikega prepada, ki faktilčno ekstenzira med narodom vshoda — in narodom zapada. Karkoli naj store koristnega zapadne države, ki so zedinjene v okvirju ekonomije, mo-

DR. CARL C. GIBSON, naslednik DR. J. B. PUSCH-A ZDDRAVNIK. Služba noč in dan. Phone: Canal 5426 2209 W. 22nd St. blizu Leavitt ceste. Uradne ure: 9.—11. dopoldne 1.—5. in 7.—9. zvečer. Ob nedeljah 9.—12. Po naročilu pride na dom.

rajo vedno računati na to, da jim bodo razrušili sebičneži na vshodu.

Politikar ima v mislih, ko imenuje vshod — Rusijo in balkanske Slovane. Pravi pa je strah le Rusija, ker je v obče znano, da ima globoko svoje prste vmes, kjer koli so kakšni nemiri na Balkanu, kar se opaža odkar je minula svetovna vojna.

V Bulgariji in Srbiji igra Rusija dvojno politično vlogo. Ena je, ki se kuje v Moskvi v komunističnemu glavneinu stanu in ima namen, podžgati upar Macedoncev proti jugoslovanski vladi in eventualno vstanoviti v Bulgariji komunistično vlado, ki bi dalje širila boljševisko idejo ter zanetila — svetovno revolucijo.

Druga vloga Rusije se pa sklada s panslavistično idejo ki jo podpira Belgrad in Sofija, po zunanjemu ministru Čičerinu in njegovimi osebnimi agenti. Kakor poroča poravnalec razmer, posnemamo da zmaguje ideja Čičerina Vodja Macedoncev Todor Aleksandrov, (dne 15. sept. t. l. je prišlo poročilo, da je bil po dveh svojih pristaših ubit) kateri je orodje boljševiskov za dosego njih ciljev na Balkanu, se še vedno upira, da bi se popolnoma podal rdeči zastavi, ker upa na novo jugoslovansko vlado s ministrskim predsednikom Ljuba Davidovičem, da bo ta vlada povoljno rešila macedonsko vprašanje, kajti Aleksandrov daje prednost spravi potom mirnega sporazuma — proti krvavi revoluciji. (Po temu lahko sklepamo zakaj so ga umorili.) Agenti Čičerina sc zelo delavni in spodbujajo Davidoviča, da bi ugodil Macedoncem gotove privilegije in s tem odvrnil njih sovražno stališče napram jugoslovanski vladi. Dalje se Čičerinovi agenti trudijo dokazati Bulgarom kakor tudi Srbom, da oni vsi spadajo pod eno slovansko družino, katero je v preteklosti vedno varovala po materinsko — Rusija, ki ni nikoli dopustila, da bi jih požrla neslovanska plemena. Nikoli pa tako kakor ravno sedaj z novimi mejami, potrebujete varstva, katerega vam pa zapadne države nikdar ne bodo dale. Poravnajte vaše spore prijateljskim putem in pomagajte Rusiji, da vstanovi slovansko velesilo, ki bo segala od severnega tečaja pa tja do Sredozemskega morja in oklenila v eno celoto, v eno nepremagljivo vez — 150 milijonov Slovanov.

(Opomba urednika: Ta francoski politikar, ki je to pisal, je dobro poučen o stremljenju vseh Slovanov, da bi se združili v eno celoto. Tudi se zaveda položaja, ki nastal po tej združitvi in to je strah ne le Francije, ampak tudi drugih velesil.)

Kdor v A. S. in Ed. oglašja — se mu business dobro obnaša!

J. KOSMACH 1804 W. 22nd St. Chicago. I. Koiakom se priporočam v nakupu raznih BARV, VARNISEV, ŽELIA, KLJUČAVNIC IN STEKLA. Naiboliše delo, nanižite cen. Prevzamem barvanje hiš zun in znotraj. pokladam čtenj opanj

Kampanja za 1000 novih naročnikov

Že ob začetku tega leta smo povedali našim čitateljem, da bo leto 1924. leto velike kampanje za katoliški tisek. Prva kampanja je nam primeroma še dobro odgovorila; kampanje po posameznih naselbinah so izpadle povečini tudi jako dobro. Vendar kljub temu, je najti po naših slovenskih naselbinah še veliko naših ljudi, ki še nimajo nobenega katoliškega časopisja. Da se še te pridobi, zato smo odločili, da bo doba od

1. OKTOBRA DO ZAHVALNEGA DNE (THANKSGIVING DAY) DNE 27. NOVEMBRA 1924. DOBA VELIKE KAMPANJE ZA KATOLIŠKI LIST "AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST."

Ta kampanja bo torej trajala skoro dva meseca. Da se pa pri tej agitaciji za nove naročnike naši somišljeniki, prijatelji in sotrudniki ne bodo mučili zastonj, smo odločili razpisati krasne priljubljene nagrade, ki bodo objavljene v jutrišnji številki.

Da je velikanska potreba, da se zanese katoliško časopisje v vsako slovensko hišo v Ameriki to veste. To ste se poučili iz mnogih o tej nujni zadevi govorečih člankov in veliko tudi na letošnjih katoliških shodih, ki so Vam tudi to vprašanje temeljito razjasnjevali.

Pri tej kampanji se prosí vsakega (vsako), ki še količkaj katoliško čuti, da gre na to delo te dni vsak okrog svojih znancev, prijateljev, sosedov itd.

Veliko rojakov lahko naroči list tudi svojim domačim v staro domovino. Mi imamo cele kupe pisem, ki se domači iz starega kraja najlepše zahvaljujejo svojim v Ameriko, ki jim pošiljajo naš list. Naredite torej tudi svojim domačim veselje in naročite jim za eno leto list Amer. Slovenec in Edinost.

Ako bomo dobili tekom te kampanje 1000 novih naročnikov, potem bomo lahko mi in Vi računali na dnevnik v prihodnjem letu. Ako se pa tega ne doseže, potem veste kje bo krivda. Na naši strani jo ne bo. Mi imamo voljo, mi hočemo narediti vse, karkoli je v naši moči, da se dnevnik čimpreje doseže. Zato zavisi sedaj v glavni meri uspeh te kampanje od Vas naših naročnikov, naših prijateljev.

Zato je naperjen ta apel prav na vsakega in vsako. Ne glede kaj bo Tvoj bližnji storil, ampak vprašaj samega sebe, kaj boš Ti sam (a) storil (a) za kat. list A. S. in Ed. tekom te kampanje. Samo malo več zanimanja je treba za stvar, pa bomo prav lahko dosegli najsijajnejši uspeh tekom te kampanje.

Dragi naročnik (ca), ki čitaš te vrstice, ne pusti, da bi šle te besede samo mimo Tvojih ušes. Ne, skleni, da boš pridobil (a) tekom te kampanje če vsaj več ne, gotovo vsaj enega novega naročnika. Ta kampanja bo zaključila vse kampanje v tem letu za naš list. Torej, kaj boš storil (a)??

SLOVENSKA MLADINA bo imela v tej kampanji lepo priliko do krasnih nagrad, izmed katerih so nekatere nad vse priljubljene mladini. Dečki in deklice, ne pozabite prečitati oglasa v jutrišnji številki in potem pa hajd na delo. Glavno vlogo pri tej kampanji bo igral

RADIO!

do katerega boste prav lahko prišli popolnoma brezplačno v tej kampanji. Zimski večeri so tukaj. Radio je instrument, kateri jih bo Vam krajšal. Potom radio slišite lahko novice, govore, petje in koncerte. Zlasti sedaj boste slišali mnogo političnih govorov, ki jih govore razni predsedniški kandidati po Ameriki. Z Radio jih lahko slišite na Vaš dom. Pa še več drugih zanimivih in jako priljubljenih nagrad je Vam na razpolago popolnoma brezplačno tekom te kampanje.

Prečitajte pazno jutrišnji oglas in potem krepko na delo vsi, da dosežemo 1000 novih naročnikov, za edini slovenski neodvisni katoliški političen list "Amerikanski Slovenec in Edinost!"

JOLIETČANI POZOR!

Naznanjam rojakom in faranom fare sv. Jožefa, da imamo veliko zalogo knjig iz Knjigarne Edinost iz Chicage. Masne knjige v slovenskem in angleškem jeziku in vsakovrstne nabožne in povestne knjige trdo in mehko vezane zelo po nizki ceni. Dobite me na mojem domu:

MARKO BLUTH, 512 — No. Broadway St. JOLIET, ILL.

ZASTAVE bandera, regalije in zlate značke za slovanska društva izdeluje najbolje in najceneje EMIL BACHMAN, 2107 So. Hamlin Avenue, CHICAGO, ILL.

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST Nemecek 1439 W. 18th Street IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE! SVŮ; POKLIC VEŠI ŽE 30-LETNO IZKUŠNJO!

GRDINA IN SINIOVI

PRVI SLOV. POG. ZAVOD 1053 E. 62nd St. CLEVELAND, O. Randolph 1881

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu! Phone Roosevelt: 8221

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom po državi Wisconsin in državi Michigan naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste "Amerikanski Slovenec in Edinost," "Ave Maria" in St. Francis Magazine ter vse, kar je v zvezi z imenovanimi listi. Rojake prosimo, da mu grejo na roke in da mu povsod pomagajo širiti katoliške liste, za katere Mr. Kurnik agitira. Uprava A. S. in Ed. Ave. Maria in St. Francis Magazine.

PRISTOPAJTE

NAJSTAREJŠI, NAJVEČJI IN NAJBOGATEJŠI slovenski katoliški podporni organizaciji:

Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti

ki posluje že 30 let, (od 2. aprila 1894.) Glavni urad v lastnem domu na 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Njeno skupno premoženje znaša \$1.200.000.00. Solventnost 100.36%

K. S. K. Jednota ima v 20 raznih državah 140 krajevnih društev z 21.300 člani obeh oddelkov. Od svojega obstanka do 1. febr. t. l. je K. S. K. J. izplačala že \$2.298.835.00 skupne podpore. Pri K. S. K. J. se lahko zavarujete za posmrtnino v znesku \$250.00, \$500.00, \$1,000.00, \$1,500.00 in \$2,000.—. Dalje se lahko zavarujete za razne poškodbe, operacije, onemoglost, in bolniško podporo; pri slednji za \$1.00 ali 2.00 dnevne podpore in za dolgotrajno bolezen. Dalje ima K. S. K. J. tudi 20 letni zavarovalni oddelki in zavarovanje do 70 leta. Sprejema se člani od 1 — 55 leta. Rojake(nje) so uljudno prošeni, da naj dobri katol. stvari na ljubo ustanovijo nova krajevna društva naše Jednote. Za novo društvo zadostuje 8 članov(ic). Geslo K. S. K. Jednote je: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!" Glede vstanovitve novih društev in glede drugih pojasnil se obrnite pismenim putem na glavnega tajnika: Josip Zalar, 1004 N. Chicago Str., Joliet, Illinois.

Delavec! Sleherni dan se vprašaj:

ALI REDNO PLAČUJEM AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST ALI REDNO ČITAM ALI REDNO DOPISUJEM V ALI ZADOSTI AGITIRAM ZA

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST.

Spisal Dr. Fr. Detela.

V veliki dvorani desnega oddelka pa je sedel cesar za mizo med dvornim kaplanom Žigo Lambergarjem in zastopnikom celjske knežine, Ostrovharjem, poleg tega pa grajski poveljnik, Eberhard Hohenwurt. Cesar je bil boljše volje nego prešle dni; zakaj pogajanja so se bližala koncu, in svetovalci so čakali le še priorja gornjegradskega, da podpiše z njimi pogodbo. Ker je bilo vreme neugodno, je bil izostal izprehod in veselica pod milim nebom; a na drugem koncu dvorane je stal oder, kjer so se skazovali naši igralci. Z burnim veseljem je bil zapazil Gregor Lambergarja; in ko so predstavljali tovariši preprosto igro, kakršne so tedaj ugajale nerazvajanemu okusu, se je izkušal on približati dvornemu kaplanu in mu dajal znamenja; a sluge so ga podili nazaj na svoj kraj in se mu smejali, ko jih je prosil, da naj ga puste do dvornega kaplana. Gregor pa jim ni dal miru, obrnil se je zdaj do tega, zdaj do onega, naj izporoči gospodu Lambergarju, da mu ima povedati nekaj silo važnega. Naposled se ga, usmili eden. A dvorni kaplan se je sramoval takega znanja in nekoliko v zadregi menil, da bode glumačeva novica že še počakala do večera. Gregor mu je kimal in ga prosil z očmi, ki jih je upiral vanj, a gospod Žiga tega ni zapazil ali ni hotel zapaziti. Tako je prišla vrsta na Gregorja, da zapoje. Poslušalcem je tako ugajal njegov glas, da so ga klicali bliže in mu ukazovali, da naj zapoje še to in ono romanco in napitnico. Jel se je zanimati zanj tudi Lambergar.

Zunaj pa je pljuskal dež, in zdajpazdaj se je zabliskalo in zagrmelo zategnjeno, in zgodnji mrak je legel na moko zemljo. Prazne so bile ceste in ulice. Ako bi bil pa cerkovnik, ki je pri farni cerkvi zvonil hudi uri, zlezel gori do najvišjih lin, bi bil videl morebiti, kako se bližajo previdno tolpe vojakov mestu od treh strani in je obdajajo polagoma kroginkrog. Vitovčevemu povelju pokorni so bili prihiti, ne da bi vedel, zakaj jih je klical. Oddelek za oddelkom se je spuščal v mesto in zbujal sum in strah miroljubnim poštenjakom, ki so hiteli zapirati hišna vrata. Le cesarski svetovalci, ki jih je gostil v svoji hiši doktor Lenart, niso slutili ničesar.

Zadovoljen je poslušal cesar našega Gregorja, ki je obupoval od bridkosti, da ga ne le ne spozna Lambergar, ampak noče niti govoriti z njim. Še kakšno lovsko naj zapoje, je menil cesar, in Gregor uverjen, da je to zadnja prilika, ko more posvariti prezaupljivega cesarja, je povzdignil glas in zapel:

Brzi jelen obleži
V slani tam srebrni,
In namah zbero v gosti
Gavrani se črni.

Hranilni in Posojilni Zavod

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJ. ZAVEZO
V LJUBLJANI

naznanja, da sprejema vloge na hranilne knjižice ali na tekoči račun v vsaki valuti ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri.

DAJE KREDITE zanesljivim osebam na posetva, obrtnikom in industrijskim podjetjem.

GARANCIJA za sigurnost za vse vloge obstoji v velikih solidnih obrtnih in industrijskih podjetjih, tovarnah, hišah in zemljiščih.

NA VPRAŠANJA DAJE VSA POTREBNA POJASNILA

Hranilni in posojilni zavod

r. z. z. o. z. v Ljubljani
Dunajska cesta št. 23.

(T—16 T—23)

ROJAKI V FOREST CITY IN OKOLICI

Se priporočam pri nakupu razne železnine in kuhinjsko pohištvo, pri nas dobite vsakovrstne barve in varniše in drugo orodje, ki se potrebuje pri barvanju, razne kotle in drugo posodo za kuho, vsakovrstno orodje za rokodelce. Imamo največjo zalogo te vrste v mestu. Prodajamo po najnižjih cenah, ki je mogoče. Delamo tudi vsakovrstno plumbersko in kleparsko delo.

Priporočamo se za obilen obisk

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnilo
527 — Main Street. Forest City, Pa.
(T.)

Krog se prèpeljavajo,
Zoprno dero se,
Rop si razsekavajo
Na debele kose.

Kar pa nadnje prileti
Sokol sivokrili,
Prestraše razbojniki
Se za plen obili.

"Neumna pesem," je zarenčal Ostrovhar, ki je bil že nekoliko pil. Cesarju je bila všeč; Lambergarju pa so šinile grozne misli v glavo. Prebledel je, in tresla se mu je roka, ki je nesla požir vina k ustom. Bliskoma se je spomnil svarjenj svojega brata, spomnil, da je hotel pevec govoriti z njim, spoznal, zakaj da vedno upira vanj oči; tudi obraz in glas in vse se mu je zdelo tako znano, le domisliti se ni mogel, kje da je videl tega človeka. Pevec pa je nadaljeval: —

Kak si namigavajo,
Stopajo oprezno,
S kljuni pobrskevajo,
Kročejo si jezno:

"Bratje! sokola nocoj
V gnezdo si zvbimo,
Ga prijazno med seboj
Do noči gostimo.

Ko zadremlje brez skrbi,
Drzno ga obsujmo;
Da nas več ne preplaši,
Mu oči izključimo!"

"Molči, prokleti pevec!" je zavpil Ostrovhar in mu hotel vreči težko kupo v glavo; a domislil se je o pravem času, pri kaki mizi da sedi. Cesarja pa so tudi jele obhajati čudne slutnje, in ko je odpel pevec kitico:

Čuj me, sivi sokol! Čuj
Nad svobodo zlato!
Razpni krila in odpluj,
Pusti črno jato!

se je zgenil, v zavesti, da je prevarjen. Ohranil je vso svojo mirnost, ker je zaupal v Boga, vedel pa tudi, da mu strah ne more pomoči. Lambergar, ki je bil že zbral svoje misli, je skočil pokoncu, čes, da tudi njemu ne ugaja pešem, a da hoče vendar obdariti pevca, ki naj zapoje potem kako veselejšo. Poklical ga je v stransko sobico in med vrati že ga vprašal, kdo da je. Gregor mu je hitro razložil, odkod je prišel, in v kaki nevarnosti da je cesar. Lambergar mu je ukazal, da naj se vrne v dvorano pet; kaj da ima nadalje storiti, mu bode povedal on. Takoj je imel načrt gotov in prevdarjal tako: "Če je grajski poveljnik Hohenwurt na Vitovčevi strani, potem je rešitev nemožna, ker je vse mesto v rokah Vitovčevih vojakov; če pa je Hohenwurt, ki je prisegel cesarju zvestobo, v resnici zvest, se morebiti vendar kako rešimo." Ko je pevec zabaval cesarja in v nemirjenega Ostrovharja, je pomignil Lambergar Hohenwurtu, da naj pride k njemu. Molče mu je gledal par trenutij v oči, kakor da bi hotel iz njih brati njegovo mišljenje. "Poklicali ste me," je dejal oni nepotrpežljivo.

LONDONSKA KONFERENCA.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
hoteli biti pristranski. Naša naloga se nam je zdela, mora biti, pogledati vsaj za eno kuliso velikih svetovnopoličnih dogodkov naše dobe. In dostavili smo, da nam ta pogled nudi prijetnih vtisov, akoravno vžitek tudi ni popolnoma čist in nemoten. Evropa naj bo hvaležna, da se je mlada in viharno-delavna Amerika odločila priti na pomoč. Lahko trdimo, da brez njene aktivne pomoči, mi bi jadrnali nasproti novim vojniam in nova vojna bi najbrž za vselej izbrisala sledove tega kar imenujemo evropsko civilizacijo. Takrat je prišla, da nas povabi h delu. Ako si to delo pusti drago plačati je njena stvar, za nas je važno, da se rešimo pijanega ozračja socialnih iluzij in nacionalističnega pretiravanja.

POLITIČNI GLASOVI.

Guverner Al. Smith zopet nominiran. — Dakta republikanska. — Ameriška delavska federacija bo podvojila svoje moči, v delu za La Folletteja.

New York. — Guverner Al. Smith, bo zopet nominiran — kakor se čuje — soglasno, na demokratski državni konvenciji, ki se sestane v Syracuse prihodnji četrtek. "The Times" poroča, da bo Al Smith sprejel nominacijo.

Voditelji demokratske kampanje upajo, da z zopetno izvolitvijo guvernerja Smitha ima Davis edino priliko, da odnese državo na račun Smithove popularnosti. Za slučaj pa, da bi Smith odklonil svojo pomoč, gre New York — v Coolidgeova bisago.

Sioux Falls, S. D. — Dakota kaže vse znake, da je trdna za republikansko stranko. Glasom poročila je Dawes govoril poldruge uro, bajje je to bil eden njegovih najboljših govorov.

Washington. — Ameriško delavstvo bo s podvojeno močjo se oprijelo dela, da zgladi pot La Folletteju in Wheelerju do zmage v novembru. To je bilo določeno na konferenci v New Yorku in Washingtonu. Edino kar ta kampanja potrebuje je — denar. Veliko je prispevkov, a vse to ne zadostuje.

JAZ MARY ŠTALCER CLEVELAND, O.

sem rabila Wahčićovo Alpentinkuro za lase, ker so mi strašno odpadale; tako, da bi bila vse izgubila, ako ne bi rabila Wahčeve Alpentinkure, od katere so mi lasje takoj prenehali odpadati in dalje krásno in gosti rasti tako, da imam sedaj en jard in tri palce dolge lase. Zakar se g. Wahčiću lepo zahvalim.

Imam pa še več drugih zdravil, katere bi morala imeti vsaka družina pri rokah v slučaju potrebe, kakor so moške, ženske in otročje. Za rane, opekline, kraste, grinte, bule, turrove, srbečo kožo, prahute na glavi, zoper sive lase, revmatizem, ko stibol in trganje, kurja očesa, bradovice itd. Pišite takoj po cenik, ga pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ

1434 — E. 92nd St. blizu
SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND, OHIO.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nah in livarnah je pograbil transmissijski jermen strojnega ključavničarja Leop. Zorža za levo roko in mu jo zlomil. Tudi njega so prepeljali v bolnico. — V delavnici tvrdke Samassa je popravljaval Leopold Lovše sesalko za vodo. Pri temu delu se je pa tako mčno poškodoval, da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico.

Kraljevi dar.

Povodom surduliške slavnosti je daroval kralj Aleksander za družine, katerih očetje so bili v vojski z Bolgari pomorjeni, 50.000 dinarjev.

Žrtev avtomobilske besnosti.

Dne 26. avgusta se je peljal Janez Jaklič, 73 let star, na semenj v Veliki Gaber, med potjo ga pa podere vojaški avto in na mestu usmrti.

"Reklama" za Pašiča.

Angleško poslaništvo v Belgradu je izdalo okrožnico na angleške trgovske zbornice in velika podjetja, v kateri svari, naj ne sklepajo nikakih knjiž z Jugoslavijo, v katerih bi posredoval g. Rade Pašič sin Nikole Pašiča, ali pa kakšen njegov družabnik. Imena njegovih družabnikov so spisana na posebni listi. Angleško poslaništvo pravi, da take kupčije niso varne in da poslaništvo ne more garantirati, da bodo dobili angleški trgovci svoj denar.

NEW YORŠKO GROZDJE.

Starim odjemalcem, kakor tudi drugim rojakom naznanjam, da bom tudi letos razpošiljal newyorško grozde. Ako ste toraj namenjeni napraviti si kaj grozdnega soka in ako hočete imeti res dobro pijačo, tedaj je v Vašo korist, da mislite na newyorčana, ker ta najbolje odgovarja našemu okusu in se iz njega tudi največ dobi. Med našimi rojaki raste zahteva po tem grozdju od leta do leta. Zato je potrebno, da mi svoje zahteve sporočite še pred trgovtvi, da se bom vedel ravnati. Za letos se obeta prav dobra kapljica. Pripravite se čim prej!

JOSEPH VOGRIC
Box 8, Station D,
NEW YORK, N. Y.
(T. & P.)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom, blagim dobrotnikom in prijateljem in vsem rojakom po državi Colorado, Wyoming in Montani naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za liste Amerikanske Slovence in Edinost, Ave Maria in St. Francis in vse drugo, ki je v zvezi z našim podjetjem in imenovanimi listi.

Rojaki prosimo Vas, pomagajte požrtvovalnemu in za katoliški tisek vnetemu možu Mr. Mladichu širiti dobro kat časopisje. Prigovarjajte svoj sosede in prijatelje, da s na liste naroče, da se tako za nese dobro časopisje v vsako slovensko hišo. Mr. Mladicha vsakomur najtopleje priporočamo!

Uprava A. S. in Ed. Ave Maria in St. Francis.

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE. TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglaš. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

JOSEPH PAVLAK

PRVI SLOVENSKI POGREBNIK IN EMBALMER
V CHICAGI.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerno.

1814 — So. Throop Street,

Chicago.

Phones: CANAL 5903 in 5666.